Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

►**B** ►**C1 DIREKTIVA VIJEĆA 2003/109/EZ**

od 25. studenoga 2003.

o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravkom ◄

(SL L 16, 23.1.2004., str. 44.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
►**M1**	Direktiva 2011/51/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011.	L 132	1	19.5.2011.
►**M2**	Uredba (EU) 2024/1347 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024.	L 1347	1	22.5.2024.

Koju je ispravio:

►**C1** Ispravak, SL L 3, 7.1.2021, str. 41 (2003/109/EZ)
►**C2** Ispravak, SL L 173, 30.6.2022, str. 133 (2011/51/EU)
►**C3** Ispravak, SL L 90926, 25.11.2025, str. 1 (2024/1347)

▼B
▼C1

DIREKTIVA VIJEĆA 2003/109/EZ

od 25. studenoga 2003.

o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravkom

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ova Direktiva utvrđuje:

(a) uvjete pod kojima država članica odobrava i ukida status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ i njemu pripadajuća prava državljanima trećih zemalja koji zakonito borave na njezinu državnom području; i

▼C1

(b) uvjete boravka za državljane trećih zemalja koji imaju status osobe s dugotrajnim boravkom, u državama članicama koje nisu odobrile taj status.

▼B

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

(a) „državljanin treće zemlje” znači osoba koja nije građanin Unije u smislu članka 17. stavka 1. Ugovora;

(b) „►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄” znači svaki državljanin treće zemlje koji ima status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ kako je predviđeno člancima 4. do 7.;

(c) „prva država članica” znači država članica koja je državljaninu treće zemlje po prvi put odobrila status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄;

(d) „druga država članica” znači svaka država članica koja nije ona koja je državljaninu treće zemlje po prvi put odobrila status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ i u kojoj ta ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ ostvaruje ►C1 pravo na boravak ◄;

(e) „članovi obitelji” znači državljani trećih zemalja koji borave u dotičnoj državi članici u skladu s Direktivom Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji ([1]);

▼M1
▼C2

(f) „međunarodna zaštita” znači međunarodna zaštita kako je definirana u članku 2. točki (a) Direktive Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite ([2]);

([1]) SL L 251, 3.10.2003., str. 12.
([2]) SL L 304, 30.9.2004., str. 12.

▼B

(g) „boravišna dozvola EZ-a za ►C1 osobu s dugotrajnim boravkom ◄” znači boravišna dozvola koju izdaje predmetna država članica nakon stjecanja statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄.

Članak 3.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na državljane trećih zemalja koji zakonito borave na državnom području države članice.

▼C1

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na državljane trećih zemalja koji (kojima):

(a) borave u svrhu studiranja ili strukovnog osposobljavanja;

(b) je dozvoljeno da borave u državi članici na temelju privremene zaštite ili su zatražili dozvolu da borave na tom temelju i čekaju odluku o svojem statusu;

▼M1
▼C2

(c) je dozvoljeno da borave u državi članici na temelju oblika zaštite koji nije međunarodna zaštita ili su zatražili dozvolu da borave na tom temelju i čekaju odluku o svojem statusu;

(d) su zatražili međunarodnu zaštitu i o čijem zahtjevu još nije donesena konačna odluka.

▼B

3. Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje povoljnije odredbe:

(a) bilateralnih i multilateralnih sporazuma između Zajednice ili Zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i trećih zemalja, s druge strane;

(b) bilateralnih sporazuma koji su već sklopljeni između države članice i treće zemlje prije dana stupanja na snagu ove Direktive;

▼M1

(c) Europske konvencije o poslovnom nastanu od 13. prosinca 1955. Europske socijalne povelje od 18. listopada 1961., izmijenjene Europske socijalne povelje od 3. svibnja 1987., Europske konvencije o pravnom statusu radnika migranata od 24. studenoga 1977., stavka 11. Priloga Konvenciji o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Protokolom potpisanim u New Yorku 31. siječnja 1967. i Europskog sporazuma o prijenosu odgovornosti za izbjeglice od 16. listopada 1980.

▼B

POGLAVLJE II.

DUGOTRAJNI ►C1 BORAVAK ◄ U DRŽAVI ČLANICI

Članak 4.

Trajanje boravka

1. Države članice odobravaju status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ državljanima trećih zemalja koji zakonito i neprekinuto borave na njezinu državnom području pet godina neposredno prije podnošenja odgovarajućeg zahtjeva.

▼M1
▼C2

1.a Države članice ne dodjeljuju status osobe s dugotrajnim boravkom na temelju međunarodne zaštite ako je međunarodna zaštita poništena, ukinuta ili je njezino produljenje odbijeno, kako je utvrđeno u članku 14. stavku 3. i članku 19. stavku 3. Direktive 2004/83/EZ.

▼B

2. Razdoblja ►C1 boravka ◄ zbog razloga iz članka 3. stavka 2. točaka (e) i (f) ne uzimaju se u obzir za potrebe izračuna razdoblja iz stavka 1.

Što se tiče slučajeva obuhvaćenih člankom 3. stavkom 2. točkom (a), ►C1 kada je dotični državljanin treće zemlje stekao uvjete za odobrenje boravka koji će mu omogućitiodobravanje statusa osobe s dugotrajnim boravkom, samo polovica razdobljâ boravka za potrebe studiranja ili strukovnog osposobljavanja ◄ može se uzeti u obzir u izračunu razdoblja iz stavka 1.

▼M2

U pogledu osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, razdoblje od datuma podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu na temelju kojeg je ta međunarodna zaštite odobrena do datuma odobravanja boravišne dozvole iz članka 24. Uredbe (EU) 2024/1347 ([1]) uzima se u obzir pri izračunu razdoblja iz stavka 1.

([1]) Uredbe (EU) 2024/1347 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite, o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, 2024/1347, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

▼B

3. Razdoblja izbivanja s državnog područja predmetne države članice ne prekidaju razdoblje iz stavka 1. i uzimaju se u obzir za njegov izračun ►C1 ako su kraća od šest uzastopnih mjeseci i ne premašuju ukupno 10 mjeseci unutar razdoblja iz stavka 1. ◄

U slučajevima privremenih posebnih ili iznimnih razloga i u skladu s njihovim nacionalnim pravom, države članice mogu prihvatiti da duže razdoblje izbivanja od onog iz prvog podstavka ne prekida razdoblje iz stavka 1. U takvim slučajevima države članice pri izračunu razdoblja iz stavka 1. ne uzimaju u obzir odgovarajuće razdoblje izbivanja.

Odstupajući od drugog podstavka, države članice pri izračunu ukupnog razdoblja iz stavka 1. mogu uzeti u obzir razdoblja izbivanja koja se odnose na upućivanje u drugu državu za potrebe zaposlenja, uključujući pružanje prekograničnih usluga.

▼M2

3.a Ako se korisnika međunarodne zaštite zatekne u državi članici različitoj od one koja mu je odobrila međunarodnu zaštitu, u kojoj nema pravo privremenog boravka ili boravišta u skladu s relevantnim nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, pri računanju razdoblja iz stavka 1. ne uzima se u obzir razdoblje zakonitog boravka u državi članici koja mu je odobrila međunarodnu zaštitu prije te situacije.

Odstupajući od prvog podstavka, a posebno ako korisnik međunarodne zaštite dokaže da su razlozi za privremeni boravak ili boravište korisnika na koji nema pravo bili uvjetovani okolnostima izvan kontrole tog korisnika, države članice mogu u skladu sa svojim nacionalnim pravom omogućiti da se računanje razdoblja iz stavka 1. ne prekida.

▼B

Članak 5.

Uvjeti za stjecanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄

1. Države članice zahtijevaju od državljana trećih zemalja ►C1 da im za sebe i članove obitelji koje uzdržavaju osiguraju dokaz da imaju: ◄

(a) sigurne i redovite izvore sredstava koji su dostatni za uzdržavanje njih samih i članova njihove obitelji bez traženja naknade od sustava socijalne pomoći dotične države članice. Države članice ocjenjuju te izvore sredstava s obzirom na njihovu prirodu i redovitost te mogu u obzir uzeti razinu minimalnih plaća i mirovina ►C1 prije podnošenja zahtjeva za odobravanje statusa osobe s dugotrajnim boravkom; ◄

(b) zdravstveno osiguranje protiv svih rizika od kojih su obično osigurani državljani predmetne države članice.

2. Države članice mogu od državljana trećih zemalja zahtijevati da ispune uvjete integracije, u skladu s nacionalnim pravom.

▼B

Članak 6.

Javni poredak i javna sigurnost

1. Države članice mogu odbiti odobravanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ ►C1 zbog razloga javnog poretka ili javne sigurnosti. ◄

Pri donošenju odgovarajuće odluke, država članica uzima u obzir ozbiljnost ili vrstu kaznenog djela protiv javnog poretka ili javne sigurnosti ili opasnost koju dotična osoba predstavlja, istodobno uzimajući u obzir trajanje ►C1 boravka ◄ i postojanje veza sa zemljom ►C1 boravka ◄.

2. Odbijanje iz stavka 1. ne smije se temeljiti se na ekonomskim razlozima.

Članak 7.

Stjecanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄

1. Da bi stekao status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄, državljanin treće zemlje podnosi zahtjev nadležnim tijelima države članice u kojoj boravi. Uz zahtjev se prilažu pisani dokazi određeni nacionalnim pravom kojima se dokazuje da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete određene u člancima 4. i 5. kao i, ako se to zahtijeva, valjana putna isprava ili njezina ovjerena preslika.

Dokazi iz prvog podstavka također mogu uključivati i dokumentaciju o primjerenom smještaju.

2. Nadležna državna tijela u najkraćem mogućem roku podnositelju zahtjeva daju pisanu obavijest o odluci, a u svakom slučaju najkasnije šest mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva. O svim takvim odlukama obavješćuje se dotični državljanin treće zemlje u skladu s postupcima obavješćivanja na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva.

U izuzetnim okolnostima vezanima uz složenost razmatranja zahtjeva, vremenski rok iz prvog podstavka može se produžiti.

Nadalje, dotičnu osobu obavješćuje se o njezinim pravima i obvezama na temelju ove Direktive.

Sve posljedice nedonošenja odluke do kraja razdoblja predviđenog u ovoj odredbi utvrđuje se nacionalnim pravom odgovarajuće države članice.

3. Ako su ispunjeni uvjeti predviđeni člancima 4. i 5. i ako osoba ne predstavlja prijetnju u smislu članka 6., predmetna država članica odobrava državljaninu treće zemlje status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄.

Članak 8.

Boravišna dozvola EZ-a za ►C1 osobu s dugotrajnim boravkom ◄

1. Status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ stalan je podložno članku 9.

▼B

2. Države članice ►C1 osobama s dugotrajnim boravkom ◄ ►C1 izdaju boravišnu dozvolu EZ-a za osobu s dugotrajnim boravkom. Dozvola vrijedi najmanje pet godina; ona se, na zahtjev, prema potrebi, automatski produžuje po isteku važenja. ◄

3. Boravišna dozvola EZ-a za ►C1 osobu s dugotrajnim boravkom ◄ može se izdati u obliku naljepnice ili posebnog dokumenta. Izdaje se u skladu s pravilima i standardnim predloškom određenim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja ([1]). Ispod naslova „vrsta dozvole”, države članice upisuju „►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ – EZ”.

▼M1
▼C2

4. Ako država članica izdaje boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom državljaninu treće zemlje kojem je odobrila međunarodnu zaštitu, u tu boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom u rubriku „Napomene” unosi se: „Međunarodnu zaštitu odobrila [ime države članice] dana [datum]”.

5. Ako druga država članica izdaje boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom državljaninu treće zemlje koji već ima boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom koju je izdala neka druga država članica i koja sadržava napomenu iz stavka 4., druga država članica unosi istu napomenu u boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom.

Prije nego što druga država članica unese napomenu iz stavka 4., od države članice navedene u toj napomeni zahtijeva da pruži informacije o tome je li osoba s dugotrajnim boravkom još uvijek korisnik međunarodne zaštite. Država članica navedena u napomeni mora odgovoriti najkasnije mjesec dana nakon primitka zahtjeva za pružanje informacija. Ako je međunarodna zaštita ukinuta pravomoćnom odlukom, druga država članica ne unosi navedenu napomenu.

6. Ako je u skladu s odgovarajućim međunarodnim instrumentima ili međunarodnim pravom odgovornost za međunarodnu zaštitu osobe s dugotrajnim boravkom prenesena na drugu državu članicu nakon izdavanja boravišne dozvole EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom iz stavka 5., druga država članica najkasnije u roku tri mjeseca nakon prijenosa na odgovarajući način mijenja napomenu iz stavka 4.

▼B

Članak 9.

Ukidanje ili gubitak statusa

1. ►C1 Osobe s dugotrajnim boravkom ◄ nemaju pravo zadržati status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u sljedećim slučajevima:

(a) otkrivanjem da je status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ stečen prijevarom;

(b) donošenjem mjera protjerivanja pod uvjetima predviđenima člankom 12.;

([1]) SL L 157, 15.6.2002., str. 1.

▼B

(c) u slučaju izbivanja s područja Zajednice u razdoblju od 12 uzastopnih mjeseci.

2. Odstupajući od stavka 1. točke (c), države članice mogu predvidjeti da izbivanja duža od 12 uzastopnih mjeseci ili zbog posebnih ili izuzetnih razloga ne povlače za sobom ukidanje ili gubitak statusa.

3. Države članice mogu predvidjeti da ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ ne može zadržati svoj status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u slučajevima kada predstavlja prijetnju javnom poretku, s obzirom na ozbiljnost kaznenog djela koje je počinila, ali takva prijetnja nije razlog za protjerivanje u smislu članka 12.

▼M1
▼C2

3.a Države članice mogu državljaninu treće zemlje ukinuti status osobe s dugotrajnim boravkom u slučaju poništenja međunarodne zaštite, ukidanja međunarodne zaštite ili odbijanja produljenja međunarodne zaštite, kako je utvrđeno u članku 14. stavku 3. i članku 19. stavku 3. Direktive 2004/83/EZ, ako je status osobe s dugotrajnim boravkom stečen na temelju međunarodne zaštite.

▼B

4. ►C1 Osoba s dugotrajnim boravkom ◄ koja je boravila u drugoj državi članici u skladu s poglavljem III. više nema pravo zadržati svoj status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ stečen u prvoj državi članici kada je takav status odobren u drugoj državi članici u skladu s člankom 23.

U svakom slučaju, nakon šest godina izbivanja s državnog područja države članice koja je odobrila status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄, dotična osoba više nema pravo zadržati svoj status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u navedenoj državi članici.

Odstupajući od drugog podstavka, dotična država članica može predvidjeti da zbog posebnih razloga ►C1 Osoba s dugotrajnim boravkom ◄ zadrži svoj status u navedenoj državi članici u slučaju izbivanja tijekom razdoblja dužeg od šest godina.

5. S obzirom na slučajeve iz stavka 1. točke (c) i stavka 4., države članice koje su odobrile status predviđaju pojednostavljeni postupak za ponovno stjecanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄.

Navedeni se postupak primjenjuje osobito u slučajevima osoba koje su boravile u drugoj državi članici radi studiranja.

U nacionalnom se pravu određuju uvjeti i postupak za ponovno stjecanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄.

6. Prestanak važenja boravišne dozvole EZ-a za ►C1 osobu s dugotrajnim boravkom ◄ ni u kojem slučaju za sobom ne povlači ukidanje ili gubitak statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄.

▼B

7. Ako ukidanje ili gubitak statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ ne dovodi do udaljenja, država članica dozvoljava dotičnoj osobi da ostane na njezinom državnom području ako ispunjava uvjete predviđene njezinim nacionalnim pravom i/ili ako ne predstavlja prijetnju javnom poretku ili javnoj sigurnosti.

Članak 10.

Postupovna jamstva

1. Moraju se navesti razlozi za svaku odluku kojom se odbija zahtjev za odobravanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ ili se taj status ukida. O svakoj takvoj odluci obavješćuje se dotični državljanin treće zemlje u skladu s postupcima obavješćivanja na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva. U obavijesti se navode dostupni postupci za korištenje pravnog lijeka i vrijeme unutar kojeg može djelovati.

2. Ako je zahtjev za odobravanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ odbijen ili je taj status ukinut ili izgubljen ili ako boravišna dozvola nije obnovljena, dotična osoba ima pravo koristiti pravni lijek u dotičnoj državi članici.

Članak 11.

Jednaki tretman

1. ►C1 Osobe s dugotrajnim boravkom ◄ uživaju jednaki tretman kao i državljani s obzirom na:

(a) pristup djelatnostima u okviru zaposlenja i samozaposlenja, pod uvjetom da takve djelatnosti ne uključuju ni povremeno sudjelovanje u obavljanju ►C1 javne vlasti, te uvjete zaposlenja i radne uvjete, uključujući uvjete ◄ koji se odnose na otkaz i naknadu;

(b) obrazovanje i strukovno osposobljavanje, uključujući studentske stipendije u skladu s nacionalnim pravom;

(c) priznavanje stručnih diploma, svjedodžbi i drugih kvalifikacija, u skladu s odgovarajućim nacionalnim postupcima;

(d) socijalno osiguranje, socijalnu pomoć i socijalnu zaštitu kako je definirano u nacionalnom pravu;

(e) porezne olakšice;

(f) pristup robi i uslugama i opskrbi robom i uslugama dostupnima javnosti te postupcima za rješavanje stambenog pitanja;

(g) slobode udruživanja i povezivanja te članstva u organizaciji koja zastupa radnike ili poslodavce ili svakoj organizaciji čiji članovi obavljaju određeno zanimanje, uključujući povlastice koje imaju od takvih organizacija, ne dovodeći u pitanje nacionalne odredbe o javnom poretku i javnoj sigurnosti;

(h) slobodan pristup cjelokupnom državnom području predmetne države članice, u okviru ograničenja predviđenih nacionalnim pravom iz sigurnosnih razloga.

▼B

2. Što se time odredaba stavka 1. točaka (b), (d), (e), (f) i (g), predmetna država članica može ograničiti jednaki tretman na slučajeve kada se prijavljeno ili uobičajeno mjesto ►C1 boravka ◄ ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄, ili članova obitelji za koje ta osoba traži pogodnosti, nalazi na državnom području dotične države članice.

▼C1

3. Države članice mogu ograničiti jednaki tretman kao prema vlastitim državljanima u sljedećim slučajevima:

▼B

(a) države članice mogu zadržati ograničenja pristupa djelatnostima u okviru zaposlenja ili samozaposlenja u slučajevima u kojima su, u skladu s postojećim nacionalnim zakonodavstvom ili zakonodavstvom Zajednice, te djelatnosti rezervirane za državljane, građane EU-a ili EGP-a;

(b) države članice mogu zahtijevati dokaz o odgovarajućem znanju jezika za pristup obrazovanju i osposobljavanju. Pristup sveučilištu može podlijegati ispunjavanju posebnih obrazovnih preduvjeta.

4. Države članice mogu ograničiti jednak tretman u pogledu socijalne pomoći i socijalne zaštite na osnovne oblike pomoći.

▼M1
▼C2

4.a Kad je riječ o državi članici koja je odobrila međunarodnu zaštitu, stavcima 3. i 4. ne dovodi se u pitanje Direktiva 2004/83/EZ.

▼B

5. Države članice mogu odlučiti odobriti pristup dodatnim pomoćima u područjima iz stavka 1.

Države članice također mogu odlučiti odobriti jednak tretman u odnosu na područja koja nisu obuhvaćena stavkom 1.

Članak 12.

Zaštita od protjerivanja

1. Države članice mogu odlučiti protjerati ►C1 osobu s dugotrajnim boravkom ◄ samo ako predstavlja stvarnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju javnom poretku ili javnoj sigurnosti.

2. Odluka iz stavka 1. ne donosi se na temelju ekonomskih razloga.

3. Prije donošenja odluke o protjerivanju ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄, države članice uzimaju u obzir sljedeće čimbenike:

(a) trajanje ►C1 boravka ◄ na njihovom državnom području;

(b) dob dotične osobe;

(c) posljedice za dotičnu osobu i članove njezine obitelji;

▼B

(d) veze sa zemljom ►C1 boravka ◄ ili nepostojanje veza sa zemljom podrijetla.

▼M1
▼C2

3.a Ako država članica odluči protjerati osobu s dugotrajnim boravkom čija boravišna dozvola EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom sadržava napomenu iz članka 8. stavka 4., od države članice navedene u toj napomeni zahtijeva da potvrdi je li dotična osoba još uvijek korisnik međunarodne zaštite u toj državi članici. Država članica navedena u napomeni mora odgovoriti najkasnije mjesec dana nakon primitka zahtjeva za pružanje informacija.

3.b Ako je osoba s dugotrajnim boravkom još uvijek korisnik međunarodne zaštite u državi članici navedenoj u napomeni, tu se osobu protjeruje u tu državu članicu koja, ne dovodeći u pitanje primjenjivo pravo Unije ili primjenjivo nacionalno pravo i načelo spajanja obitelji, ponovno prihvaća, odmah i bez ikakvih formalnosti, tog korisnika i članove njegove obitelji.

3.c Odstupajući od stavka 3.b, država članica koja je donijela odluku o protjerivanju osobe s dugotrajnim boravkom pridržava pravo da osobu s dugotrajnim boravkom premjesti, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama, u zemlju koja nije država članica koja je toj osobi odobrila međunarodnu zaštitu ako ta osoba ispunjava uvjete iz članka 21. stavka 2. Direktive 2004/83/EZ.

▼B

4. Kada se donese odluka o protjerivanju, ►C1 osobi s dugotrajnim boravkom ◄ omogućuje se korištenje pravnog lijeka u dotičnoj državi članici.

5. ►C1 Osobama s dugotrajnim boravkom ◄ i koje nemaju dostatna sredstva pruža se pravna pomoć pod istim uvjetima koji se primjenjuju na državljane države u kojoj borave.

▼M1
▼C2

6. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje članak 21. stavak 1. Direktive 2004/83/EZ.

▼B

Članak 13.

Povoljnije nacionalne odredbe

Države članice mogu izdati boravišne dozvole sa stalnim ili neograničenim rokom važenja pod uvjetima koji su povoljniji od onih utvrđenih ovom Direktivom. ►C1 Takvim boravišnim dozvolama ne dodjeljuje se pravo na boravak u drugim državama članicama ◄ kako je predviđeno poglavljem III. ove Direktive.

POGLAVLJE III.

►C1 BORAVAK ◄ U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA

Članak 14.

Načelo

1. ►C1 Osoba s dugotrajnim boravkom ◄ stječe ►C1 pravo na boravak ◄ na državnom području države članice koja joj nije odobrila status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄, za razdoblje duže od tri mjeseca, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom poglavlju.

▼B

2. ►C1 Osoba s dugotrajnim boravkom ◄ može boraviti u drugoj državi članici iz sljedećih razloga:

(a) obavljanje gospodarske djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe;

(b) studij ili strukovno osposobljavanje;

(c) druge svrhe.

3. U slučajevima gospodarske djelatnosti u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe iz stavka 2. točke (a), države članice mogu razmotriti stanje na njihovu tržištu rada i primijeniti nacionalne postupke s obzirom na zahtjeve za popunjavanje slobodnog radnog mjesta ili obavljanje takvih djelatnosti.

Zbog politike tržišta rada, države članice mogu dati prednost građanima Unije u odnosu na državljane trećih zemalja, ako tako predviđa zakonodavstvo Zajednice, kao i državljanima trećih zemalja koji zakonito borave i primaju naknade za vrijeme nezaposlenosti u dotičnoj državi članici.

4. Odstupajući od odredaba iz stavka 1., države članice mogu ograničiti ukupan broj osoba kojima se može odobriti ►C1 pravo na boravak ◄, pod uvjetom da su takva ograničenja već određena za prihvat državljana trećih zemalja u postojećem zakonodavstvu u vrijeme donošenja ove Direktive.

5. Ovo se poglavlje ne odnosi na ►C1 boravak ◄ ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ na državnom području država članica:

(a) kao zaposleni radnici koje je pružatelj usluge uputio za potrebe pružanja prekograničnih usluga;

(b) kao pružatelji prekograničnih usluga.

Države članice mogu odlučiti, u skladu s nacionalnim pravom, o uvjetima pod kojima ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄, a koje se žele preseliti u drugu državu članicu s ciljem obavljanja gospodarske djelatnosti kao sezonski radnici, mogu boraviti u toj državi članici. Na prekogranične radnike također se mogu primjenjivati posebne odredbe nacionalnog prava.

6. Ovo poglavlje ne dovodi u pitanje odgovarajuće zakonodavstvo Zajednice o socijalnom osiguranju s obzirom na državljane trećih zemalja.

Članak 15.

Uvjeti za ►C1 boravak ◄ u drugoj državi članici

1. U najkraćem mogućem roku a najkasnije tri mjeseca nakon ulaska na državno područje druge države članice, ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ prijavljuje se kod nadležnih tijela te države članice za boravišnu dozvolu.

▼B

Države članice mogu prihvatiti da ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ podnese zahtjev za boravišnu dozvolu nadležnim tijelima druge države članice dok još uvijek boravi na državnom području prve države članice.

2. Države članice mogu od dotičnih osoba zahtijevati da dostave dokaze da imaju:

(a) stabilne i redovite izvore sredstava dostatne za njihovo uzdržavanje i za uzdržavanje članova njihovih obitelji, bez traženja socijalne pomoći od dotične države članice. Za svaku kategoriju iz članka 14. stavka 2. države članice ocjenjuju te izvore sredstava s obzirom na njihovu prirodu i redovitost te mogu uzeti u obzir razinu minimalnih plaća i mirovina;

(b) zdravstveno osiguranje koje obuhvaća sve rizike u drugoj državi članici od kojih su obično osigurani njezini vlastiti državljani u dotičnoj državi članici.

3. Države članice mogu zahtijevati od državljana trećih zemalja da poštuju mjere integracije, u skladu s nacionalnim pravom.

Ovaj se uvjet ne primjenjuje ako se od državljana treće zemlje zahtijevalo da ispune uvjete integracije s ciljem odobrenja statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u skladu s odredbama članka 5. stavka 2.

Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, od dotičnih se osoba može zahtijevati pohađanje tečajeva jezika.

4. Uz zahtjev se prilažu pisani dokazi određenim nacionalnim pravom kojima se dokazuje da dotične osobe ispunjavaju odgovarajuće uvjete, kao i njihova boravišna dozvola za dugotrajni ►C1 boravak ◄ i valjana putna isprava ili njihove ovjerene preslike.

Dokazi iz prvog podstavka također mogu uključivati i dokumentaciju o odgovarajućem smještaju.

Osobito:

(a) u slučaju obavljanja gospodarske djelatnosti, druga država članica može od dotičnih osoba zahtijevati dostavljanje sljedećih dokaza:

i. ako se radi o zaposlenim osobama, da imaju ugovor o radu, izjavu poslodavca da su zaposleni ili prijedlog ugovora o radu, pod uvjetima predviđenima u nacionalnom pravu. Države članice određuju koji se od navedenih oblika dokaza zahtijevaju;

ii. ako se radi o samozaposlenim osobama, da imaju odgovarajuća potrebna sredstva, u skladu s nacionalnim pravom, za obavljanje gospodarske djelatnosti ►C1 u tom svojstvu, pri čemu se dostavljaju potrebni dokumenti i dozvole; ◄

▼B

(b) u slučaju studiranja ili strukovnog osposobljavanja, druga država članica može od dotičnih osoba tražiti da dostave dokaze o upisu na akreditiranu ustanovu s ciljem studiranja ili strukovnog osposobljavanja.

Članak 16.

Članovi obitelji

1. Kada ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ ostvaruje svoje ►C1 pravo na boravak ◄ u drugoj državi članici i kada je obitelj već osnovana u prvoj državi članici, članovima njezine obitelji koji ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavka 1. Direktive 2003/86/EZ dozvoljeno je pratiti osobu ►C1 osobi s dugotrajnim boravkom ◄ ili joj se pridružiti.

2. Kada ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ ostvaruje svoje ►C1 pravo na boravak ◄ u drugoj državi članici i kada je obitelj već osnovana u prvoj državi članici, ►C1 članovima njezine obitelji koji nisu navedeni u članku ◄ 4. stavku 1. Direktive 2003/86/EZ može se dozvoliti praćenje ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ ili pridruživanje toj osobi.

3. S obzirom na podnošenje zahtjeva za boravišnu dozvolu, primjenjuju se odredbe članka 15. stavka 1.

4. Druga država članica može tražiti da dotični članovi obitelji svom zahtjevu za boravišnu dozvolu prilože:

(a) svoju boravišnu dozvolu EZ-a za ►C1 osobu s dugotrajnim boravkom ◄ ili boravišnu dozvolu i valjanu putnu ispravu ili njihove ovjerene preslike;

(b) dokaz da su boravili kao članovi obitelji ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u prvoj državi članici;

(c) dokaz da imaju stabilne i redovite izvore sredstava koji su dostatni za njihovo uzdržavanje bez traženja socijalne pomoći dotične države članice ili da ►C1 osoba s dugotrajnim boravkom ◄ ima takve izvore sredstava i osiguranje za njih, kao i zdravstveno osiguranje od svih rizika u drugoj državi članici. Države članice ocjenjuju te izvore s obzirom na njihovu prirodu i redovitost te mogu u obzir uzeti razinu minimalnih plaća i mirovina.

5. Ako obitelj već nije osnovana u prvoj državi članici, primjenjuje se Direktiva 2003/86/EZ.

Članak 17.

Javni poredak i javna sigurnost

1. Države članice mogu odbiti zahtjeve za ►C1 boravak ◄ koje su podnijele ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ ili članovi njihovih obitelji kada dotična osoba predstavlja prijetnju javnom poretku ili javnoj sigurnosti.

▼B

Pri donošenju odgovarajuće odluke, država članica razmatra ozbiljnost ili vrstu kaznenog djela protiv javnog poretka ili javne sigurnosti ►C1 koje je počinila osoba s dugotrajnim boravkom ili član(-ovi) njezine obitelji ◄, ili opasnost koju predstavlja dotična osoba.

2. Odluka iz stavka 1. ne smije se temeljiti se na ekonomskih čimbenicima.

Članak 18.

Javno zdravlje

1. Države članice mogu odbiti zahtjeve za ►C1 boravak ◄ koje su podnijele ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ ili članovi njihovih obitelji kada dotična osoba predstavlja prijetnju javnom zdravlju.

2. Bolesti koje mogu opravdati odbijanje dopuštenja za ulazak ili ►C1 pravo na boravak ◄ na državnom području druge države članice isključivo su bolesti definirane odgovarajućim primjenjivim instrumentima Svjetske zdravstvene organizacije i druge takve infektivne ili zarazne parazitske bolesti koje podliježu zaštitnim odredbama s obzirom na državljane države domaćina. ►C1 Države članice ne smiju uvesti nove restriktivnije odredbe ili prakse. ◄

3. Bolesti kojima se osoba zarazila nakon izdavanja prve boravišne dozvole u drugoj državi članici ne opravdava odbijanje zahtjeva za produženje dozvole ili protjerivanje s državnog područja.

4. Država članica može zahtijevati liječnički pregled osoba na koje se ova Direktiva odnosi kako bi se potvrdilo da ne boluju ni od kakvih bolesti iz stavka 2. Takvi liječnički pregledi, koji mogu biti besplatni, ne provode se sustavno.

Članak 19.

Razmatranje zahtjeva i izdavanje boravišne dozvole

1. Nadležna državna tijela obrađuju zahtjeve u roku od četiri mjeseca od datuma njihova podnošenja.

Ako zahtjevu nisu priloženi pisani dokazi navedeni u člancima 15. i 16., ili u iznimnim okolnostima vezanima uz složenost razmatranja zahtjeva, vremenski rok iz prvog stavka može se produžiti za dodatno razdoblje od najviše tri mjeseca. U takvim slučajevima nadležna državna tijela o tome izvješćuju podnositelja zahtjeva.

2. Ako su uvjeti predviđeni člancima 14., 15. i 16. ispunjeni, tada, u skladu s odredbama o javnom poretku, javnoj sigurnosti i javnom zdravlju iz članaka 17. i 18., druga država članica izdaje ►C1 osobi s dugotrajnim boravkom ◄ boravišnu dozvolu koja se može produžiti. ►C1 Ta se boravišna dozvola, na zahtjev, prema potrebi, može produžiti po isteku važenja. ◄ Druga država članica obavješćuje prvu državu članicu o svojoj odluci.

▼B

3. Druga država članica izdaje članovima obitelji ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ boravišne dozvole koje se mogu produžiti i koje imaju isti rok važenja kao i dozvola izdana ►C1 osobi s dugotrajnim boravkom. ◄

▼M1
▼C2

Članak 19.a

Izmjene boravišne dozvole za osobu s dugotrajnim boravkom

1. Ako boravišna dozvola EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom sadržava napomenu iz članka 8. stavka 4. i ako se u skladu s odgovarajućim međunarodnim instrumentima ili međunarodnim pravom odgovornost za međunarodnu zaštitu osobe s dugotrajnim boravkom prenese na drugu državu članicu prije nego što ta država članica izda boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom iz članka 8. stavka 5., druga država članica zahtijeva od države članice koja je izdala boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom da na odgovarajući način izmijeni tu napomenu.

2. Ako je osobi s dugotrajnim boravkom odobrena međunarodna zaštita u drugoj državi članici prije nego što je ta država članica izdala boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom iz članka 8. stavka 5., ta država članica zahtijeva od države članice koja je izdala boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom da je izmijeni tako da se unese napomena iz članka 8. stavka 4.

3. Slijedom zahtjeva iz stavaka 1. i 2. država članica koja je izdala boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom izdaje izmijenjenu boravišnu dozvolu EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom najkasnije tri mjeseca nakon primitka zahtjeva druge države članice.

▼B

Članak 20.

Postupovna jamstva

1. Moraju se navesti razlozi za svaku odluku kojom se odbija zahtjev za boravišnu dozvolu. O svakoj takvoj odluci obavješćuje se dotičnog državljanina treće države u skladu s postupcima obavješćivanja na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva. U obavijesti se navode dostupni mogući postupci korištenja pravnog lijeka i rok za djelovanje.

Sve posljedice nedonošenja odluke do kraja razdoblja iz članka 19. stavka 1. utvrđuju se nacionalnim zakonodavstvom odgovarajuće države članice.

2. Ako je zahtjev za odobrenje boravišne dozvole odbijen ili ako boravišna dozvola nije produžena ili je ukinuta, dotična osoba ima pravo korištenja pravnog lijeka u predmetnoj državi članici.

Članak 21.

Tretman osiguran u drugoj državi članici

1. Čim dobiju boravišnu dozvolu predviđenu člankom 19. u drugoj državi članici, ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u toj državi članici uživaju jednak tretman u područjima i pod uvjetima iz članka 11.

▼B

2. ►C1 Osobe s dugotrajnim boravkom ◄ imaju pristup tržištu rada u skladu s odredbama stavka 1.

Države članice mogu osigurati da osobe iz članka 14. stavka 2. točke (a) imaju ograničen pristup djelatnostima u okviru zaposlenja koje su različite od onih za koje im je izdana boravišna dozvola pod uvjetima utvrđenim nacionalnim pravom za razdoblje od najviše 12 mjeseci.

Države članice mogu u skladu s nacionalnim pravom odlučiti o uvjetima pod kojima osobe iz članka 14. stavka 2. točke (b) ili (c) mogu imati pristup djelatnostima u okviru zaposlenja ili samozaposlenja.

3. Čim dobiju boravišnu dozvolu predviđenu člankom 19. u drugoj državi članici, članovi obitelji ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u toj državi članici uživaju prava navedena u članku 14. Direktive 2003/86/EZ.

Članak 22.

Ukidanje boravišne dozvole i obveza ponovnog prihvata

1. Sve dok državljanin treće zemlje nije stekao status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom, ◄ druga država članica može odlučiti odbiti produženje ili ukinuti boravišnu dozvolu te obvezati dotičnu osobu i članove njezine obitelji, u skladu s postupcima predviđenim nacionalnim pravom, uključujući postupke udaljenja, da napusti njezino državno područje u sljedećim slučajevima:

(a) iz razloga javnog poretka ili javne sigurnosti kako je definirano u članku 17.;

(b) ako uvjeti predviđeni člancima 14., 15. i 16. više nisu ispunjeni;

(c) ako državljanin treće zemlje ne boravi zakonito u dotičnoj državi članici.

2. Ako druga država članica donese jednu od mjera iz stavka 1., prva država članica bez odgode i bez formalnosti ponovno prihvaća ►C1 osobu s dugotrajnim boravkom ◄ i članove njezine obitelji. Druga država članica o svojoj odluci obavješćuje prvu državu članicu.

3. Sve dok državljanin treće zemlje na stekne status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ i ne dovodeći u pitanje obvezu ponovnog prihvata iz stavka 2., druga država članica može donijeti odluku o udaljenju državljanina treće zemlje s područja Unije, u skladu s i prema jamstvima iz članka 12., iz ozbiljnih razloga javnog poretka ili javne sigurnosti.

U takvim slučajevima, pri donošenju navedene odluka druga država članica savjetuje se s prvom državom članicom.

▼B

Kada druga država članica donosi odluku o udaljenju dotičnog ►C1 državljanina treće zemlje, poduzima sve primjerene mjere za učinkovitu provedbu te odluke. U takvim slučajevima druga država članica dostavlja prvoj državi članici ◄ odgovarajuće podatke u pogledu provedbe odluke o udaljenju.

▼M1

▼C2

3.a Osim ako je u međuvremenu međunarodna zaštita ukinuta ili osoba pripada jednoj od kategorija navedenih u članku 21. stavku 2. Direktive 2004/83/EZ, stavak 3. ovog članka ne primjenjuje se na državljane trećih zemalja čija boravišna dozvola EU-a za osobu s dugotrajnim boravkom koju je izdala prva država članica sadržava napomenu iz članka 8. stavka 4. ove Direktive.

Ovim stavkom ne dovodi se u pitanje članak 21. stavak 1. Direktive 2004/83/EZ.

▼B

4. Odluka o udaljenju ne smije biti popraćena stalnom zabranom ►C1 boravka ◄ u slučajevima iz stavka 1. točaka (b) i (c).

5. Obveza ponovnog prihvata iz stavka 2. ne dovodi u pitanje mogućnost preseljenja ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ i članova njezine obitelji u treću državu članicu.

Članak 23.

Stjecanje statusa ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ u drugoj državi članici

1. Nakon podnošenja zahtjeva, druga država članica odobrava status ►C1 osobe s dugotrajnim boravkom ◄ predviđen člankom 7., podložno odredbama članaka 3., 4., 5. i 6. Druga država članica o svojoj odluci obavješćuje prvu državu članicu.

2. Postupak utvrđen u članku 7. primjenjuje se na predaju ►C1 i razmatranje zahtjeva za odobravanje statusa osobe s dugotrajnim boravkom u drugoj državi članici. ◄ Članak 8. primjenjuje se za izdavanje boravišne dozvole. Kada se zahtjev odbije, primjenjuju se postupovna jamstva predviđena člankom 10.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Odredba o izvješćivanju i provjeravanju

Periodično, i prvi put najkasnije 23. siječnja 2011., Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama te predlaže one izmjene koje bi mogle biti potrebne. Ovi prijedlozi izmjena daju se na ponajprije u odnosu na članke 4., 5., 9. i 11. i poglavlje III.

▼B

Članak 25.

Kontaktne točke

▼M1
▼C2

Države članice imenuju kontaktne točke koje će biti odgovorne za primanje i prijenos informacija i dokumentacije iz članaka 8., 12., 19., 19.a, 22. i 23.

▼B

Države članice osiguravaju odgovarajuću suradnju u razmjeni podataka i dokumentacije iz prvog stavka.

Članak 26.

Prenošenje

▼M2

Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do 23. siječnja 2006. Države članice donose zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 4. stavkom 2. trećim podstavkom i stavkom 3.a do 12. lipnja 2026. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

▼B

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine takvog upućivanja.

Članak 27.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 28.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.